

ΤΥΝΗΣΙΑ

Οικονομία, Επενδυτικό κλίμα, Διμερείς Σχέσεις

2ο Webinar “Doing Business with the Arab World”

17/6/2020

Γεώργιος Σακουφάκης

Γραμματέας ΟΕΥ Α΄, Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ Πρεσβείας Τύνιδας

Βασικά Οικονομικά Δεδομένα

- Έκταση: 163.610 km²
- Πληθυσμός: 11, 66 εκ.(2018 εκτ.)
- Πρωτεύουσα: Τύνιδα (2,5 εκ.) Μεγαλύτερες Πόλεις: Sfax, Sousse, Bizerte, Kairouan, Gabès
- ΑΕΠ (US\$): 41 δις
- ΑΕΠ κατά κεφαλήν 2019: Ονομαστικό 3.287 US\$, / (PPP) 13.092 US\$ (ΔΝΤ)
- ΑΕΠ Ανάπτυξη 2019: 1%, Πρόβλεψη για το -4,5%
- Δημόσιο Χρέος: 77% του ΑΕΠ (εκτίμηση 2018)
- Ποσοστό Ανεργίας 15,5%
- Εξαγωγές 2019: € 14,367 δις(+9,2%)
- Εισαγωγές 2019: € 19,890 δις (+3,8%)
- Πληθωρισμός 2019: 6.7%

Επιπτώσεις Πανδημίας στην Τυνησία

- Εκτίμηση για συρρίκνωση κατά -4,5% το 2020 εξ αιτίας της πανδημίας, γεγονός που αντιστοιχεί στην βαθύτερη ύφεση από την ανεξαρτησία της χώρας το 1956
- Μεγάλη επίπτωση στον τουρισμό (14% του ΑΕΠ και απασχολεί το 11% του εργατικού δυναμικού), μεταφορές, ανεργία, απώλεια εσόδων
- Ιδιαίτερη επιβάρυνση του προϋπολογισμού: Αύξηση δαπανών για την υγεία, την ενίσχυση δικτύων κοινωνικής ασφάλειας και την υποστήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που επλήγησαν από την κρίση
- Μείωση εξαγωγών λόγω ακυρώσεων παραγγελιών
- Μείωση επενδυτικής δραστηριότητας

Διεθνές Εμπόριο

- Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Τυνησίας (Πρώτες χώρες Γαλλία, Ιταλία, Γερμανία, Ισπανία), ακολουθούν Κίνα, Αλγερία, ΗΠΑ, Τουρκία, Ρωσία, Λιβύη
- Διαπραγματεύσεις για κατάρτιση νέας «Σφαιρικής και σε βάθος συμφωνίας ελευθέρων συναλλαγών» (ALECA) ΕΕ – Τυνησίας
- Τα βασικά εξαγόμενα προϊόντα της Τυνησίας είναι Ηλεκτρικά μηχανήματα και εξοπλισμός, ρουχισμός και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, ορυκτά καύσιμα, υποδήματα, ελαιόλαδο, οχήματα, μηχανολογικός εξοπλισμός, πλαστικά.
- Τα βασικά εισαγόμενα προϊόντα είναι μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός, αυτοκίνητα, πλαστικά, πετρελαιοειδή, δημητριακά, φαρμακευτικά, σίδηρος και χάλυβας, βαμβάκι.
- Τα τελευταία χρόνια η τυνησιακή εξωτερική οικονομική πολιτική εστιάζει όλο και περισσότερο στην Αφρική

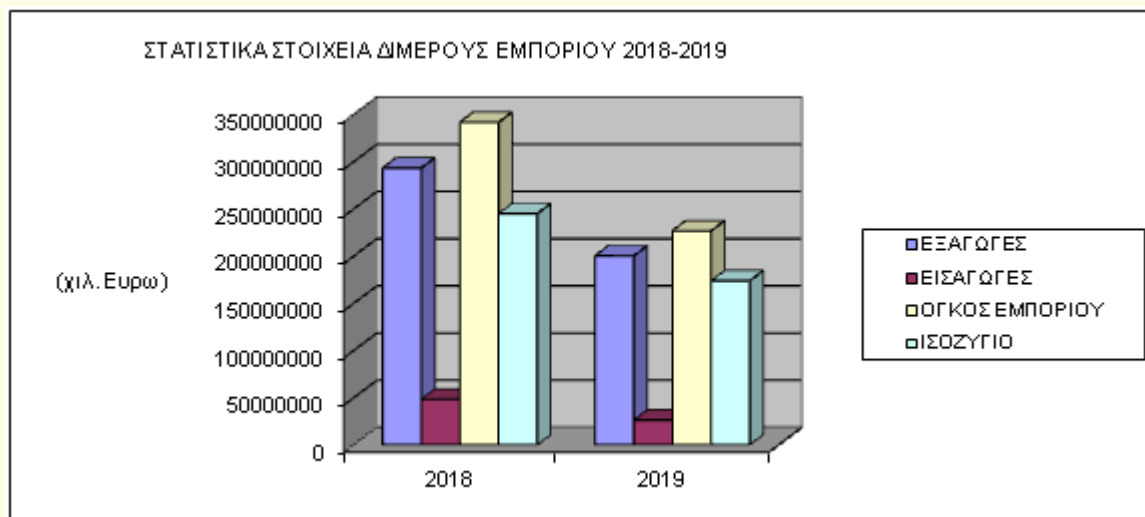
Πλεονεκτήματα

- Στρατηγική γεωγραφική θέση
- Πολύ ελκυστική επενδυτική πολιτική και σχετικό θεσμικό πλαίσιο
- Επενδυτικός νόμος, νέος νόμος για start up, έμφαση στην ανάπτυξη νέων τεχνολογιών
- Καλώς εκπαιδευμένο και εξειδικευμένο ανθρώπινο κεφάλαιο
- Πύλη για Λιβύη και Αφρική: Η Τυνησία είναι μέλος της αφρικανικής οικονομικής κοινότητας “Economic Community Common Market for Eastern and Southern Africa – COMESA”. Μέλος της African Development Bank

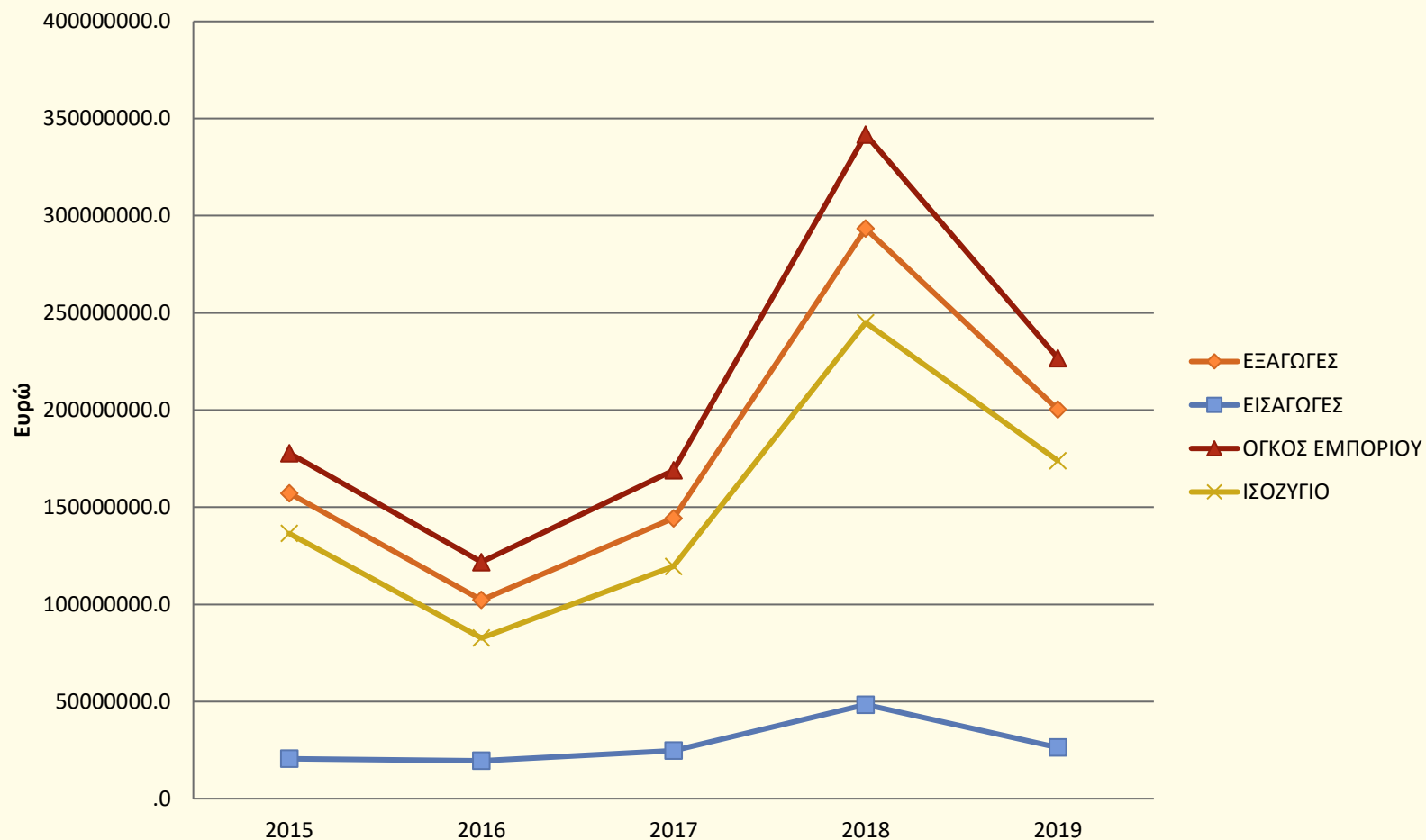
Διμερές Εμπόριο

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΤΥΝΗΣΙΑΣ 2018-2019 (ΕΥΡΩ)			
	2018	2019	ΜΕΤΑΒΟΛΗ %
ΕΞΑΓΩΓΕΣ	293.326.754	200.309.386	-32
ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	48.396.053	26.411.906	-45
ΟΓΚΟΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	341.722.807	226.721.292	-34
ΙΣΟΖΥΓΙΟ	244.930.701	173.897.480	-29

Εξέλιξη Διμερούς Εμπορίου 2015- 2019

Βασικά Προϊόντα Διμερούς Εμπορίου

- Βασικές εξαγωγές στην Τυνησία:

Πετρελαιοειδή, (αστάθμητη εξέλιξη κατ'έτος), σιτάρι και σιμιγάδι, αλουμίνιο, βαμβάκι, καπνά, εντομοκτόνα και λοιπά γεωργικά φάρμακα, ψάρια (γόνος ιχθυοκαλλιεργειών), φάρμακα, σύρματα και καλώδια, μάρμαρα

- Βασικές εισαγωγές από την Τυνησία:

Τσιμέντα υδραυλικά, σκάφη αναψυχής ή αθλητισμού, αλάτι, απορρίμματα και θραύσματα, από αργίλιο, φθοριούχα άλατα, αέρια πετρελαίου, χαρτί καθαριότητας, ποδήλατα, χουρμάδες, λιπάσματα ορυκτά ή χημικά φωσφορικά, είδη από ξύλο για το τραπέζι ή την κουζίνα, μαλάκια

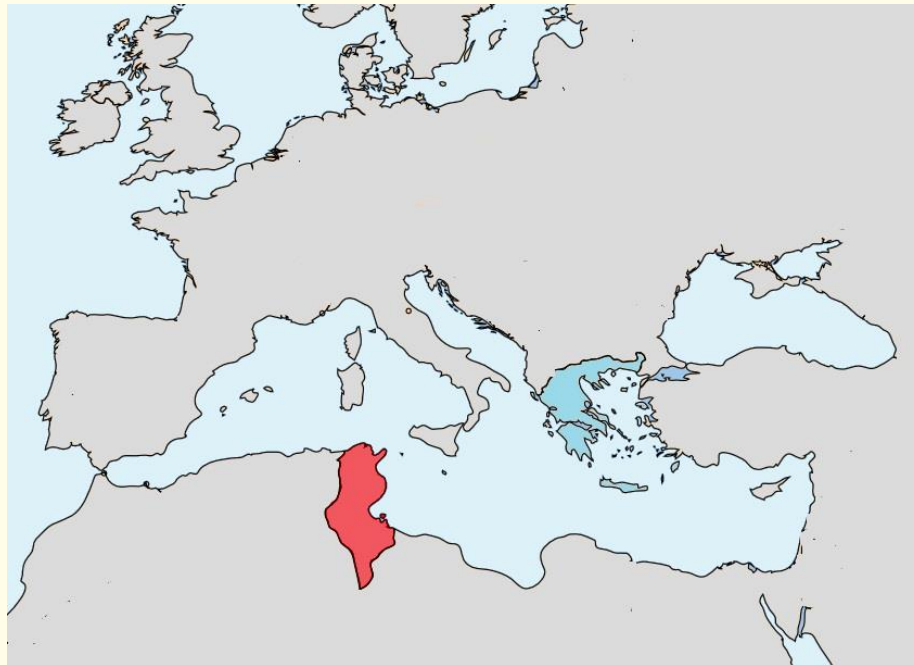

Παρατηρήσεις

- Το εμπορικό ισοζύγιο είναι έντονα πλεονασματικό για τη χώρα μας
- Τα πετρελαιοειδή καταλαμβάνουν πολύ μεγάλο ποσοστό των εξαγωγών μας
- Θα πρέπει επομένως να επιδιωχθεί η μεγαλύτερη διαφοροποίηση των εξαγόμενων προϊόντων μας στην Τυνησία .
- Επίσης, οι ελληνικές εξαγωγές έχουν να αντιμετωπίσουν δύο βασικές δυσκολίες:
  1. Την υποτίμηση του τυνησιακού νομίσματος έναντι του ευρώ κατά την τελευταία τριετία, γεγονός που έχει καταστήσει ακριβότερα τα προϊόντα μας
  2. και την κατά καιρούς λήψη μέτρων από τυνησιακής πλευράς για περιορισμό του εμπορικού ελλείμματος (τεχνικοί έλεγχοι κλπ).

Διμερείς Συμφωνίες

- Σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας αναφορικά με τους φόρους επί του εισοδήματος και επί της ωφέλειας από κεφάλαιο (Ν.3742/2009)
- Συμφωνία αμοιβαίας προώθησης και προστασίας επενδύσεων (Ν.2183/94)

Ελληνική Επιχειρηματική Παρουσία στην Τυνησία

- Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία του αρμόδιου Γραφείου «FIPA-Tunisia» οι ελληνικές επενδύσεις –εκτός του τομέα ενέργειας - ως τα τέλη του 2018 είχαν ως εξής:
- Αριθμός επενδύσεων 10,
- Επενδεδυμένο κεφάλαιο (ΑΞΕ) 7,137 εκ. ευρώ περίπου, σε εταιρείες που το σύνολο των επενδεδυμένων κεφαλαίων φθάνει τα 20,2 εκ. ευρώ περίπου
- Προσφέρουν απασχόληση σε 627 άτομα
- Σε τομείς τροφίμων, δομικών υλικών, μονωτικών, ελαφρόπετρας, ενδυμάτων

Ελληνική Επιχειρηματική Αποστολή στην Τύνιδα (4/2019)

- Η αποστολή, πρώτη στην Τύνιδα έδωσε μια ευκαιρία για την διερεύνηση ευκαιριών επιχειρηματικής συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών
- Διοργανωτές: ΣΕΒ, ΕΒΕΑ, ΣΕΒΕ, Γρ. ΟΕΥ, UTICA (τунησιακός φορέας)
- 15 Ελληνικές εταιρείες από κλάδο κατασκευών, ενέργειας, δομικών υλικών, φαρμακευτικών και καλλυντικών, ιχθυοκαλλιεργειών
- 60 τунησιακές εταιρείες, πάνω από 100 Β2Β συναντήσεις
- Μνημόνια Συνεργασίας μεταξύ των ελληνικών και τунησιακών φορέων
- Επιτυχές νέο ξεκίνημα

Επενδυτικό Περιβάλλον στην Τυνησία

- Ελκυστικό Περιβάλλον και πολιτικές για ΑΞΕ
- Onshore - Offshore εταιρείες
- Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα οι διαδικασίες αδειοδότησης ΑΞΕ 11 εργάσιμες
<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/tunisia#starting-a-business>
- Περισσότερες από 3.350 επενδύσεις
- 85% Ευρωπαϊκές Επενδύσεις
- 67% στην ευρύτερη Τύνιδα,
27% στην Παράκτια Ζώνη, μόνο 6% σε λοιπή επικράτεια
- 5 πρώτες χώρες προέλευσης: Γαλλία, Γερμανία, ΗΒ, Λιβύη, Κατάρ

Επενδυτικός Νόμος (2016-71)

<http://www.investintunisia.tn/En/home> 46 33

- Βελτίωση επενδυτικού κλίματος
- Έμφαση στην προστασία των δικαιωμάτων του επενδυτή
- Νέα επενδυτικά κίνητρα
- Διευκόλυνση αλλοδαπού προσωπικού
- Ελεύθερη μεταφορά κεφαλαίων
- Ειδικά κίνητρα για επενδύσεις εθνικής σημασίας

Σχετικοί Οργανισμοί Υποδοχής Επενδυτών

- Foreign Investment Promotion Agency (FIPA)
www.investintunisia.tn (Πληροφόρηση, καθοδήγηση επενδυτών)
- The Tunisian Investment Authority (για σχέδια εθνικής σημασίας) <https://www.tia.gov.tn/en>.
- Agency for Promotion of Industry and Innovation (APII)
<http://www.tunisieindustrie.nat.tn> One stop shop για επενδύσεις στη βιομηχανία
- Εθνικός Οργανισμός Τουρισμού
<http://www.tourisme.gov.tn/pour-investir/prestations-administratives.html> για τουριστικές επενδύσεις
- Agricultural Investment and Promotion Agency (APIA)
<http://www.apia.com.tn/> για επενδύσεις στη γεωργία

Βασικοί Τομείς Προσέλκυσης Επενδύσεων

- Εξαρτήματα αυτοκινήτων
- Αεροδιαστημική βιομηχανία, εξαρτήματα αεροναυπηγικής
- Γεωργία
- Δέρματα και υποδήματα
- Μηχανικός, Ηλεκτρικός και Ηλεκτρονικός εξοπλισμός
- Πλαστικά είδη
- Κλωστοϋφαντουργία, Υφάσματα και ενδύματα
- Δομικά υλικά
- Ανανεώσιμη ενέργεια

Κίνητρα

- Ο συντελεστής φόρου εισοδήματος 10% για πλήρως εξαγωγικές εταιρείες
- Συνολική απαλλαγή από τον ΦΠΑ και τους δασμούς επί των εισροών σε προϊόντα προς επανεξαγωγή
- Συνολική φορολογική απαλλαγή παροχών έως και 10 έτη σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε περιοχές περιφερειακής ανάπτυξης
- Ειδικές επιχορηγήσεις σε περιφερειακές ζώνες ανάπτυξης που καλύπτουν έως και 30% του επενδυτικού κόστους ως 3 MTND
- Επιχορηγήσεις επενδύσεων σε τομείς προτεραιότητας,
- Επιχορήγηση οικονομικής απόδοσης για δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης
- Επιχορήγηση εργοδοτικών εισφορών
- Επιχορήγηση δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων που οδηγούν σε πιστοποίηση
- Ειδικά κίνητρα για ζώνες περιφερειακής ανάπτυξης (ZDR)
<http://www.parc-activites.tn/index.html>

Φορολογία

- Γενική φορολογία εταιρειών 25%
- Στη γεωργία, αλιεία, χειροτεχνία 10%
- 20% για τις ΜΜΕ
- 35% για τους τομείς χρηματοοικονομικών, υδρογονανθράκων και τηλεπικοινωνιών
- ΦΠΑ 7%, 13%, 19%
- Χρήσιμος επικαιροποιημένος σύνδεσμος

<https://taxsummaries.pwc.com/tunisia/corporate/taxes-on-corporate-income>

Έργα και δυνατότητες χρηματοδότησης στους τομείς της ενέργειας, των υποδομών και της βιομηχανίας

- Ιστοσελίδα δημοσίευσης των προκηρύξεων για έργα στην Τυνησία με αναζήτηση ανά φορέα είναι η www.marchespublics.gov.tn Επίσης η ιστοσελίδα <https://www.tuneps.tn/index.do> επιπλέον οι εξής: www.made-in-tunisia.net (Appels d'offres), www.tunisieappelsdoffres.com (με συνδρομή)
- Διαγωνισμοί για την αύξηση της παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας από ανεξάρτητους παραγωγούς στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Ενέργειας <http://www.energymines.gov.tn/web/>
- Έργα υποδομής χρηματοδοτούμενα από φορείς διμερούς αναπτυξιακής συνεργασίας όπως η GIZ, η Γερμανική Υπηρεσία Διεθνούς Συνεργασίας, και η Τράπεζα KfW, ο ιαπωνικός οργανισμός JICA <https://www.jica.go.jp/tunisia/french/activities/activity01.html>, Agence Francais de Developpement – AFD, <https://www.afd.fr/fr/page-region-pays/tunisie>
- Όλες οι προκηρύξεις με χρηματοδότηση από την KfW δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα https://www.gtai.de/gtai-en/meta/search/66080!search;eNptj8EKAjEMRP8I5xVURGQ_wB_wKB6y3aiVbromL_aKy_24r6EFzzLwJM_OElzpKCuo0TuqyeSXWQGlgFpUAuUQ_t_jA1lKtT7wzgYuYk9x8Cq_81yDZVrkaKo8RnwZqg6kvMYDEluchzsEIlTHKyQo2dkR2Kg8YxK5qJhRL5vy7Aek49stS_TxZOVp7i7l_iM1D0-0848SuZg3clWWcwjll0qxcg7ooBA2UyHcp4v7jEOQTfe0Jq78e0_QCLiebTg
- Επίσης χρηματοδοτήσεις έργων γίνονται και από την Παγκόσμια Τράπεζα, <https://financesapp.worldbank.org/en/countries/Tunisia/> και την Αφρικανική Τράπεζα Αναπτύξεως <http://www.afdb.org>.

Προοπτικές για τις Ελληνικές Επιχειρήσεις στην Τυνησία

- Επισκέψεις ή συμμετοχές Ελλήνων σε εμπορικές εκθέσεις. Οι εκθέσεις είναι βασικό μέσο της επιχειρηματικής ζωής στην Τυνησία. Επίσης βασική η προσωπική επαφή και η δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης. Χρήσιμη για τη διερεύνηση μελλοντικών συνεργατών.
- Συμμετοχή ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών σε δημόσιους διαγωνισμούς σε τομείς όπως ανανεώσιμη ενέργεια, διαχείριση αποβλήτων, αφαλάτωση δημόσια έργα, λιμένες κ.α.
- Δημιουργία κοινών επιχειρήσεων με τυνησιακές εταιρείες που στοχεύουν στην αφρικανική αγορά ειδικά στον κατασκευαστικό τομέα.
- Επενδύσεις που απευθύνονται στην τοπική και διεθνή αγορά
- Προγράμματα και έργα που χρηματοδοτούνται από την Ε.Ε και τους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Τομείς με προοπτικές για εξαγωγές

- Δομικά υλικά, φαρμακευτικά (συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς ή συμπαραγωγή με τυνησιακές φαρμακευτικές), ιατρικά μηχανήματα, αγροτικός εξοπλισμός και εργαλεία, δημητριακά, ιδιαίτερα σε περιόδους ξηρασίας (σίτος, κριθάρι, αραβόσιτος), βαμβάκι, δομικά υλικά (αλουμίνιο, χάλυβας, μάρμαρο, πλαστικό, είδη θερμομόνωσης, ξυλεία), καπνός - τσιγάρα, τηλεπικοινωνιακό υλικό, αρδευτικά συστήματα, προϊόντα βιοτεχνολογίας.

Πρακτικές Πληροφορίες

- Πληρωμές: Cash against documents, Letter of Credit
- Νόμισμα: Τυνησιακό δηνάριο, έλεγχοι ροών κεφαλαίων. Οι μη κάτοικοι εξαιρούνται από τους περισσότερους περιορισμούς
- Οι ξένοι επενδυτές μπορούν να μεταφέρουν κεφάλαια στο εξωτερικό με την μίνιμουμ παρέμβαση της Κεντρικής Τράπεζας
- Γλώσσες: Αραβικά, Γαλλικά
- Γενικώς η χώρα είναι ένας ασφαλής επενδυτικός και τουριστικός προορισμός

Συμπεράσματα

- Θετικές προοπτικές για τη διμερή οικονομική συνεργασία παρά τις δυσκολίες της οικονομίας της Τυνησίας
- Η αεροπορική σύνδεση Αθήνας – Τύνιδας θα βοηθήσει την ανάπτυξη της διμερούς οικονομικής συνεργασίας
- Σημαντικός τομέας: Συνεργασία μεταξύ ελληνικών και τυνησιακών εταιρειών με στόχο την αφρικανική αγορά
- Τρόποι προσέγγισης της τυνησιακής αγοράς: Εμπορικές εκθέσεις, συμμετοχή σε διεθνείς διαγωνισμούς, εμπορικές αποστολές, επισκέψεις και προηγούμενη πληροφόρηση για επικείμενους συνεργάτες.
- Οι εξαγωγείς οφείλουν να είναι προσεκτικοί κατά την επιλογή των ντόπιων συνεργατών τους
- Διερεύνηση της εταιρείας προς συνεργασία από διαδίκτυο και διασφάλιση συναλλαγής

Αναζήτηση Εταιρειών, Βάσεις Δεδομένων – Κατάλογοι

- Βασικός έλεγχος νομικής βάσης tunησιακών εταιρειών http://www.registre-commerce.tn/search/RCCSearch.do?action=getPage&rg_type=PM&search_mode=NORMAL
- Κατάλογος tunησιακού Υπουργείου Βιομηχανίας με tunησιακές βιομηχανίες ανά κλάδο
<http://www.tunisieindustrie.nat.tn/fr/dbi.asp?idsect=08&sde=&gvt=&dlg=&pys=&exp=&EP=&c1=&c2=&e1=&e2=>
- Κατάλογος Εταιρειών
<http://www.tunisieindex.com/entreprises/>
- Κατάλογος Εταιρειών
<http://www.made-in-tunisia.net/>
- Κατάλογος Εταιρειών
- <https://tn.kompass.com/> (με πληρωμή)

Χρήσιμες Διευθύνσεις

- Επιχειρηματικός Οδηγός Τυνησίας
<http://agora.mfa.gr/infocfiles-menu/infocfile/66814>
- EuroMed Trade Helpdesk: euromed.macmap.org
- <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/tunisia/>
- <http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm> για πληροφόρηση επί δασμών, διαδικασιών και απαιτούμενων εγγράφων, στατιστικές κ.α.
- Δασμοί <http://www.douane.gov.tn/index.php?id=667>
- Tenders: www.tuneps.tn, www.marchespublics.gov.tn

Σας ευχαριστώ πολύ

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
Πρεσβείας της Ελλάδας στην Τύνιδα

6, rue St. Fulgence, Mutuelle Ville 1082, Tunis

E-mail : grtradetun@mfa.gr, <http://agora.mfa.gr>

